

14.10.2022

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün:

“İfade özgürlüğü daha önce görülmemiş şekilde tehdit altında!”

“Sosyal medya kullanıcılarının, onları ‘başıma bir iş gelir mi’ endişesine sevk edecek değil, iletişim, ifade özgürlüğü ve bilgiye erişim haklarını güvence altına alacak ve bunları geliştirecek bir düzenlemeye ihtiyacı var.”

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, kamuoyunda “sosyal medya yasası” ya da “sansür yasası” olarak adlandırılan, AKP ve MHP’li milletvekillerinin oyları ile dün (13 Ekim 2022 Perşembe) yasalaşan “Basın Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”u ve yol açacağı sonuçları değerlendirdi.

“İletişim teknolojilerindeki gelişmeler, hızla ilerleyen yapay zekâ uygulamaları, internetin hayal bile edilemediği zamanların kurum ve kurallarını çoktan yetersiz kıldı. Güncel duruma uyarlanmak ve yeni kurallar koymak gerektiği çok açık. Ama öte yandan da bırakınız kamu görevlilerinin istedikleri gibi erişebilmesini, suç işlenmesi halleri dışında bağımsız yargı kurumlarının bile hiç erişememesi gereken iletişim içeriğinin mahremiyeti ve gizliliği tamamen ortadan kalkmış durumda. Her iletişime herkesin erişebildiği, mecra sağlayanların kişisel bilgi ve tercihleri ticari meta haline getirdiği, hiçbir kuralın etkin olarak işletilemediği vahşi bir ortam doğdu.

İsteyen herkesin, istediği her yerden yayın yapabilmesini sağlayan sosyal medya platformları geleneksel medyanın pabucunu dama atarak topluma daha etkin haber alma, fikirleri öğrenme, hesap sorma ve denetim imkanı sağladı. Ama yanı sıra, en başta kişisel veriler olmak üzere, birçok konuda hakların yaygın ihlali örnekleri de ortaya çıktı.

Sosyal medyanın hayal edilemeyecek derecede geliştirdiği ifade özgürlüğü, yöneticilerin neredeyse anında hesap vermesini sağlarken, aynı ifade özgürlüğü yine yöneticilerin tehdidi ile de karşı karşıya. Sosyal medyadan yöneticileri eleştiren halk, ciddi soruşturmalar geçirebiliyor, tutuklanabiliyor, özgürlüğünü kaybedebiliyor. İfade özgürlüğü, daha önce görülmemiş şekilde tehdit altında.

Sosyal medyanın getirdiği fırsatları değerlendirirken karşılaşılabilecek tehditleri ortadan kaldırmak, iletişimde tam mahremiyet sağlamak, ifade özgürlüğün en ileri seviyeye taşımak, halkın her türlü bilgi, fikir ve görüşe en kısa zamanda en etkili şekilde ulaşmasını sağlamak ile mümkün. Kamuoyunun sağlıklı kanaat oluşturabilmesi için aynı konudaki farklı görüşlerin ve yorumların hiç endişe duymaksızın yayılmasını, bu amaçla kullanılan, sosyal medya dahil kitle iletişim araçlarının önündeki engellerin kaldırılmasını sağlamalıyız.

Sosyal medya kullanıcılarının, onları 'başıma bir iş gelir mi' endişesine sevk edecek değil, iletişim, ifade özgürlüğü ve bilgiye erişim haklarını güvence altına alacak ve bunları geliştirecek bir düzenlemeye ihtiyacı var. Ancak, insan hakları ve temel hak ve özgürlükler alanında otorite olan fikir önderlerinin dile getirdiği gibi, iktidardakilerin özgürleştirici değil farklı ve muhalif görüşleri baskılayıcı, kısıtlayıcı, engelleyici önlemler alması, toplumu geriye götürecektir. Kamuyunda 'sosyal medya yasası' veya 'sansür yasası' olarak adlandırılan 'Basın Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un tartışmaya açık maddeleri, özellikle 29. maddesindeki hukuki belirsizlik, muğlaklık ve sübjektif değerlendirmelere imkan ve ihtimal veren hususlar, topluma yarardan çok zarar getirecek, ülkeyi uluslararası demokrasi endekslerinde daha da geriye götürecektir.

Yargının yürütmenin bir uzantısı haline geldiği, kimin hâkim ve savcı olarak kabul edileceğine, hangi hâkimin hangi mahkemeye tayin edileceğine iktidardaki siyasilerin karar verdiği bir ortamda, sosyal medya konularında karar verecek olan sulh ceza hakimleri hakkında kamuoyunda oluşan olumsuz izlenimler karşısında, sosyal medya yasası topluma güven vermeyecek. Bu yasal düzenleme, toplumun kahir çoğunluğunun kendi kendine sansür uygulamasına, yasanın önlemeye çalıştığı hususların ise internetin karanlık dünyasına çekilerek şikayet edilenden daha ağır ve kötü sonuçlar doğmasına neden olabilecektir.

Sosyal medya yasasındaki muğlaklıklar, çelişki ve sübjektiflikler, kısa zamanda yargı içtihatları ile netleştirilebilecek olmanın çok ötesindedir. Netleşmeyi sağlayacak içtihatların çıkması yıllar alacak, o tarihe kadar ise sosyal medya davaları, zaten iş yükü altında ezilen yargı sisteminin yükünü artıracak, makul sürede karar vermesini zorlaştıracak, adaleti daha da geciktirecektir.

Sosyal medya yasası hakkındaki tartışmalar da göstermektedir ki yargı, sosyal medya konusunda da Türkiye'nin en önemli sorunlarından birisidir. Türkiye'nin sosyal medyanın tehlikelerinden korunması, fırsatlarını hayata geçirmesi yargının siyasetten ve her türlü güç odaklarının nüfuzundan âri olan, etkin ve verimli çalışan, kendisi hesapverir ve hukukun üstünlüğüne riayet eden, tam bağımsız olmasına bağlıdır. Daha İyi Yargı Derneği, böyle bir yargı sistemi için 'A'dan Z'ye Türk Yargı Reformu' adı altında kapsamlı bir öneri demeti sunuyor. Önerilerimizin değerlendirilip geliştirilmesi, ülkemize daha iyi bir yargı sistemi kazandıracaktır."